

1-8-2007

GENIETEN (2)

We vervolgen onze zomerserie met prachtig werk van Paul Keres (Estland, 1916-1975). Hij was een van de besten van zijn tijd, maar slaagde er niet in om de wereldtitel te bemachtigen. Hij hoort bij de ongekroonde koningen. Hij probeerde het heel vaak en was er ook heel dichtbij. Het was steeds 'net niet'. Steeds wist iemand anders hem af te troeven als het ging om de vraag wie de wereldkampioen mocht uitdagen. In 1948 deed Keres mee aan een vijfkamp. De wereldtitel was vacant geworden door het overlijden van Aljechin. Vijf spelers mochten in een toernooi in Den Haag en Moskou uitmaken wie zich wereldkampioen mocht noemen. Keres greep weer mis. Botwinnik won, gevolgd door Smyslov, Keres, Reshevsky en

Euwe. Het volgende moment is er een uit zijn laatste jaren als schaker.
Keres - Byrne
 San Antonio, 1972
ZIE DIAGRAM 1
Die zwarte pion op a2, die op het punt staat om te promoveren, ziet er link uit. Maar wit maakt zich geen zorgen. Hij heeft de pion gewoon zo ver laten komen in de wetenschap dat die hem geen kwaad kan doen. Sterker nog: wit wint door middel van een prachtige zet.
 32.Txf7! a1D+ 33.Kg2 en ook al staat wit een dame achter, hij wint omdat mat onvermijdelijk is (1-0).

- Genieten is het ook bij Geller-Euwe, 1953

ZIE DIAGRAM 2
 22...Th8
Een onverwachte zet. Zwart biedt zomaar zijn toren aan!
 23.Dxh8 Tc2 24.Tc1
 Txg2+ 25.Kf1 Db3
 26.Ke1 Df3 en wit geeft op (0-1); mat is niet meer te verhinderen.

- Elke kenner veert overeind bij het horen van de naam Paul Morphy (1837-1884). In een uit 1925 daterend boekje dat uw rubriekschrijver in zijn schaakverzameling heeft, getiteld *Schaakmeesters* en samengesteld door G.W. Kloosterboer, lezen we de volgende lof-

zang op de Amerikaan: 'Als een meteor hebt gij geschitterd, o Morphy! Slechts luttele jaren, maar nalatend een eeuwige herinnering. Want de schoonheid en diepte van uw spel zijn in de annalen van het schaakspel nauwelijks overtroffen!' Mooie woorden. Morphy was een genie. Hij versloeg in zijn beste dagen de besten van de wereld, maar trok zich plotseling terug, ging in afzondering leven en stierf jong. Hij zou psychisch ziek zijn geweest. Het schijnt dat de gedachte hem kwelde dat hij zijn leven niet goed besteed had omdat hij zijn beste krachten wijdde aan het schaakspel.

Diagram 1 (Keres - Byrne)

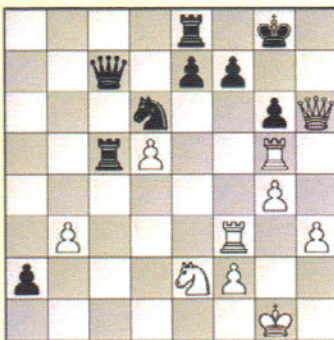

Diagram 2 (Geller - Euwe)

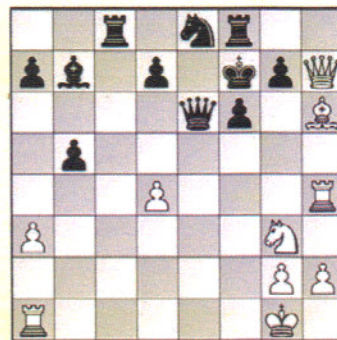
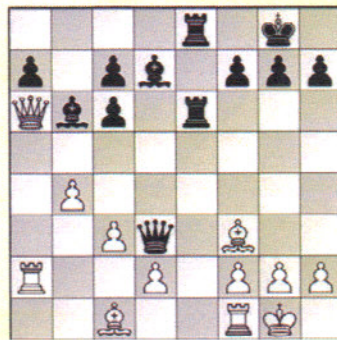

Diagram 3 (Paulsen - Morphy)

Paulsen - Morphy
 New York, 1857
ZIE DIAGRAM 3
 17...Dxf3!!
(een dame-offer, dat als een donderslag bij heldere hemel komt. Morphy heeft er wel wat voor over om de g-lijn geopend te krijgen voor zijn toren)
 18.gxf3 Tg6+ 19.Kh1 Lh3 20.Td1 Lg2+ 21.Kg1 Lxf3+ 22.Kf1 Lg2+ 23.Kg1 Lh3+ 24.Kh1 Lxf2 25.Df1 Lxf1 26.Txf1 Te2 27.Ta1 Th6 28.d4 Le3 (0-1)

8-8-2007

GENIETEN (3)

We vervolgen onze zomerserie met een partij uit 1883. Dat is wel heel erg lang geleden, zal de lezer denken. Maar ook in die tijd werd oogverblindend schaak gespeeld. Gelukkig is dat materiaal bewaard gebleven en kunnen we er nu nog steeds van genieten. Het is een partij tussen Zukertort en Blackburne, gespeeld in Londen. De Pool Johan Herman Zukertort was een van de besten van zijn tijd. Een match tegen Steinitz ging verloren, waardoor niet hij maar Steinitz als eerste officiële wereldkampioen de geschiedenis inging. Zukertort verbleef lange tijd in Londen, waar hij vele grote spelers ontmoette. Hij was zeer beगाafd in het blindschaak. Hij gaf bijvoorbeeld met veel succes blindsimultaanséances, niet alleen

in Londen, maar ook in Nederland. De partij tegen Blackburne, die hier volgt, wordt onder de glanspartijen aller tijden gerekend. Speel en geniet van een aantal ongelooflijke zetten.

Zukertort - Blackburne
 1.c4 e6 2.e3 Pf6 3.Pf3 b6 4.Le2 Lb7 5.0-0 d5 6.d4 Ld6 7.Pc3 0-0 8.b3 Pbd7 9.Lb2 De7 10.Pb5 Pe4 11.Pxd6 cxd6 12.Pd2 Pdf6 13.f3 Pxd2 14.Dxd2 dxc4 15.Lxc4 d5 16.Ld3 Tfc8 17.Tae1 Tc7 18.e4 Tac8 19.e5 Pe8 20.f4 g6 21.Te3 f5 22.exf6 Pxf6 23.f5 Pe4 24.Lxe4 dxe4 25.fxc6 Tc2 26.gxh7+ Kh8 27.d5+ e5
ZIE DIAGRAM 1
 28.Db4!!
Prachtig, deze zet. Slaan mag niet: 28...Dxb4 29.Lxe5+ Kxh7

Diagram 1
(Zukertort - Blackburne)

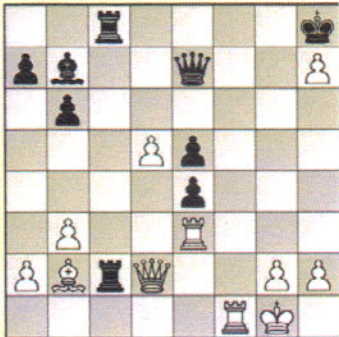
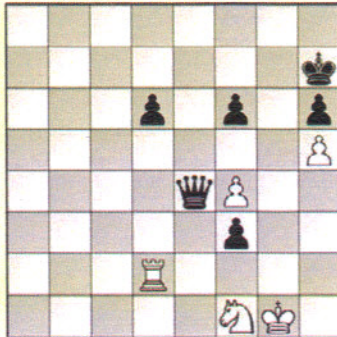
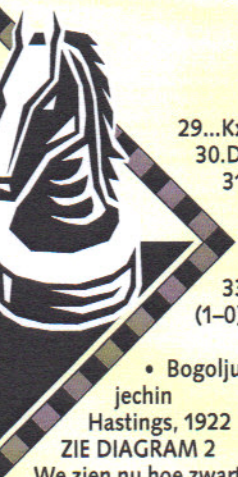
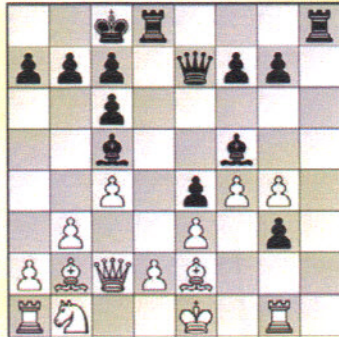

Diagram 2
(Bogoljubow - Aljechin)

30.Th3+ Kg6
 31.Tg3+ Kh7
 32.Tf7+ Kh6
 33.Lf4+ Kh5
 34.Th7 en het is mat ondanks het verschil van een dame
28...T8c5 29.Tf8+!
(Het moet een Tantaluskwelling zijn voor zwart, want weer ziet hij een heerlijk hapje binnen handbereik maar opnieuw moet hij er met zijn vingers vanaf blijven. Hij mag de toren op f8 niet slaan. Zou hij 29...Dxf8 spelen, dan zou volgen 30.Lxe5+ Kxh7 31.Dxe4+ en mat binnen enkele zetten)

Diagram 3
(Larsen - Spassky)

29...Kxh7
 30.Dxe4+ Kg7
 31.Lxe5+ Kxf8
 32.Lg7+ Kg8
 33.Dxe7 (1-0)

• Bogoljubow - Aljechin
 Hastings, 1922
ZIE DIAGRAM 2
 We zien nu hoe zwart met een dameoffer een gewonnen eindspel bewerkstelligt.
 47...De2 48.Txe2 fxe2 49.Kf2 exf1D+ 50.Kxf1 Kg7 51.Kf2 Kf7 52.Ke3 Ke6 53.Ke4 d5+ en wit houdt het voor gezien. Hij geeft op (0-1).

• Larsen - Spassky, 1970
ZIE DIAGRAM 3
 Een van de mooiste zetten die Spassky in zijn lange en imposante schaakloopbaan heeft gespeeld, volgt nu. Een fantastisch torenoffer en een dodelijke mataanval.
 14...Th1!! 15.Txh1 g2 16.Tf1 (als de toren naar g1 gaat, wint zwart met 16...Dh4+ 17.Kd1 Dh1 18.Txh1 gxh1D+ 19.Lf1 Dxf1 mat)
 16...Dh4+ 17.Kd1 gxf1D+ en wit geeft op (0-1) want het is binnen een paar zetten mat.

15-8-2007

GENIETEN (4, slot)

In onze zomerserie waarin we een aantal historische 'genietmomenten' laten zien, besluiten we met een treffen tussen de Rus Michail Botwinnik en de Cubaan José Raoul Capablanca. Twee mannen die zich onsterfelijk hebben gemaakt in de schaaksport. Capablanca was wereldkampioen van 1921-1927. Botwinnik was kampioen in de periode 1948-1957. Hij verloor de titel aan Smyslov, maar pakte hem weer terug en 'regeerde' weer als kampioen in de periode 1958-1960. Vervolgens moest hij de titel afstaan aan Tal. Maar Botwinnik wist de kroon nog eenmaal terug te winnen en mocht zich wereldkampioen noemen in de periode 1961-1963.

Botwinnik - Capablanca
Rotterdam, 1938

1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pc3 Lb4 4.e3 d5
5.a3 Lxc3+ 6.bxc3 c5 7.cxd5 exd5
8.Ld3 0-0 9.Pe2 b6 10.0-0 La6

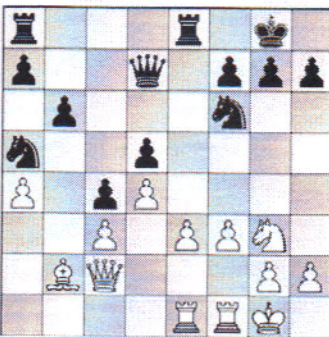

Diagram 1 (Botwinnik-Capablanca)

Michail Botwinnik

11.Lxa6 Pxa6 12.Lb2 Dd7 13.a4
Tfe8? 14.Dd3 c4 15.Dc2 Pb8
16.Tae1 Pc6 17.Pg3 Pa5 18.f3

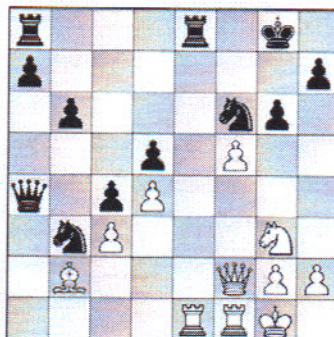

Diagram 2 (Botwinnik-Capablanca)

ZIE DIAGRAM 1
Wit bereidt een doorbraak in het centrum voor. Om de apion bekومت hij zich niet.

18...Pb3 19.e4 Dxa4
20.e5 Pd7 21.Df2 g6
22.f4 f5 23.exf6 Pxf6 24.f5
ZIE DIAGRAM 2
24...Txe1 25.Txe1 Te8 26.Te6!
Txe6 27.fxe6 Kg7 28.Df4 De8
29.De5 De7 30.La3!!

ZIE DIAGRAM 3

De meest fantastische zet van de hele partij en meteen ook de beslissende. Zwart neemt het offer aan, maar graaft daarmee zijn eigen graf. Het is schitterend hoe wit de partij uitmaakt.

30...Dxa3 31.Ph5+ gxh5 32.Dg5+

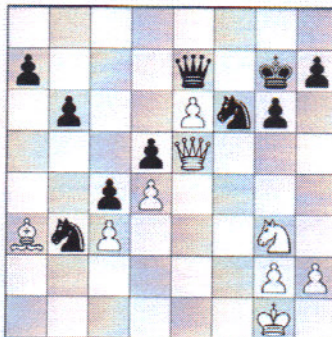
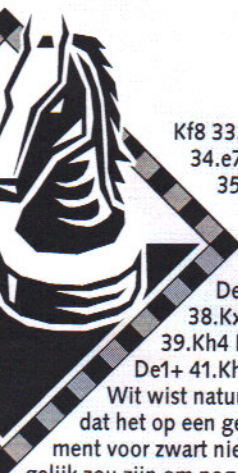

Diagram 3 (Botwinnik-Capablanca)

Kf8 33.Dxf6+ Kg8
34.e7! Dc1+
35.Kf2 Dc2+
36.Kg3
Dd3+
37.Kh4
De4+
38.Kxh5 De2+
39.Kh4 De4+ 40.g4
De1+ 41.Kh5 (1-0).

Wit wist natuurlijk allang dat het op een gegeven moment voor zwart niet meer mogelijk zou zijn om nog een schaakje te geven. Zwart kan nu niets meer; hij kan geen schaak meer geven en loopt zelf mat.

• Tot slot een probleemcompositie.

ZIE DIAGRAM 4

Wit geeft mat in 3 zetten. De oplossing is: 1.Ph3 gxh3 2.Kf2 h2 3.Pg3 mat (1-0)

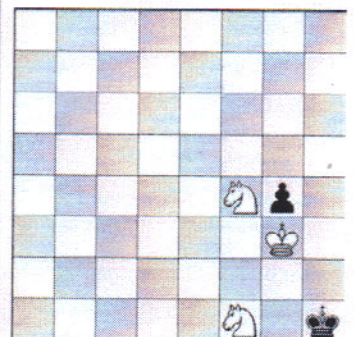

Diagram 4 (wit geeft mat in 3 zetten)

22-08-2007

RATINGSPRONG

Op de ratinglijst van 1 augustus van de KNSB staat achter de naam van de 23-jarige Raoul Lemmen uit Heythuysen (lid van SV Leudal) een puntentotaal van 1887. Dat zijn 200 punten meer dan zijn totaal op de vorige ratinglijst (de lijst van 1 mei; de ratinglijst wordt om de drie maanden gepubliceerd). Raoul vergaarde vooral veel ratingwinst in het 'Limburg Open' dat tijdens het pinksterweekeinde in Maastricht werd gespeeld (5 uit 7, TPR 1906). Toch is Raoul Lemmen niet iemand die om de drie maanden met spanning naar zijn positie op de ratinglijst uitkijkt. Hij wil natuurlijk wel zo goed mogelijk presteren, maar voor hem is dat niet het enige. Hij zet zich vol enthousiasme in voor het jeugdschaak. Bij zijn vereniging SV Leudal helpt hij getalenteerde kinderen om verder te komen in hun schaakontwikkeling. Leudal heeft een van de sterkste

jeugdafdelingen van Limburg. Verder is Raoul lid van de Limburgse jeugdschaakcommissie en webbeheerder van de Limburgse jeugdschaaksite. Raoul: „Misschien dat mijn ratingsprong komt doordat ik toch enigszins gedwongen wordt om niet onder te doen voor de aanstormende jeugd die ik zelf nog les heb gegeven. Al te veel illusies hoeft ik me niet te maken overigens. Nog twee jaar en dan zullen er best al wat jeugdspelers van Leudal boven mij staan". Een prachtige partij speelde Raoul tijdens het 'Limburg Open'.

R. Lemmen (toen nog 1687) - E. de Moor (1946)

Maastricht, 27-05-2007

(Commentaar: Raoul Lemmen)

1.d4 d5 2.c4 Pc6 3.Pf3 Lg4 4.Lf4

Lxf3 5.gxf3 e6 6.Pc3 Lb4 7.e3

Pge7 8.Db3 Lxc3+ 9.bxc3 Pa5

10.Da4+ c6 11.c5 b5 12.Dc2 h5

13.Tg1 g6

(13...Pg6?! 14.Txg6! fxc6)

15.Dxg6+ Kd7

16.Dxg7+ De7

17.De5

Thc8+-)

14.Lh3

Pc4 15.Lg5

Strategisch

minder, omdat

wit de sterke lijn

van b8-h2 uit handen geeft.

Zoals later zal blijken is de zet tactisch wel goed te verklaren.

15...Da5 16.Ke2 Tb8

ZIE DIAGRAM 1

In deze stelling zat ik lang te turen naar het offeren van de witveldige loper.

Dit levert echter geen resultaat op. "Plan B"

blijkt een stuk beter te werken.

17.Lxe7

Wit ruilt zijn beste stuk. Wits volgende zet is echter al ingepland.

(17.Lxe6 fxe6 18.Lxe7

Kxe7 19.Txg6 en wit heeft niks)

17...Kxe7

18.Txg6!

Het begin van een krankzinnige tocht van de toren.

18...b4

ZIE DIAGRAM 2

[18...fxg6 19.Dxg6

Kd8 20.Dxe6 Dc7

21.Df6+ en wit staat gewonnen.

18...Da4! Is volgens

Fritz de sterkste tegenzet.

19.Txe6+ fxe6 20.Dg6 Thg8

21.Dxe6+ Kf8 22.Df6+ Ke8

23.Dxc6+ Kf8 24.Df6+ Ke8

25.De6+ Kf8 26.Df5+ Ke8

(26...Ke7 27.c6!) 27.Dxh5+

Ke7 28.Dh7+ Kf8 en wit wint

even goed. Uiteraard was het

onmogelijk om alle varianten

volledig door te rekenen, maar

vanuit mijn oogpunt had wit

minimaal remise, waarbij zwart

maar moet bewijzen dat hij

niet mat gaat]

19.Txe6+! Kf8 20.Tf6 bxc3

21.Txf7+! Ke8 22.Df5

[22.Dg6! is sneller: 22...Tb2+

23.Kf1 Pd2+ 24.Kg2 Kd8

25.Dd6+ Ke8 26.Dd7#]

22...Tb2+ 23.Kf1 Pxe3+ 24.fxe3

Db5+ 25.Kg1 Tg8+

ZIE DIAGRAM 3

26.Lg4!

[26.Kh1?? Txh2+ 27.Kxh2

Db2+ 28.Kh1 Dxa1+ 29.Kh2

Dg1#]

26...Tg2+ 27.Kxg2 Db2+ 28.Kg3

h4+ 29.Kh3 (1-0)

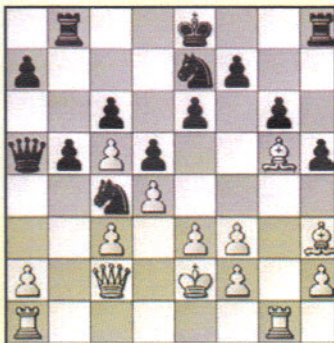

Diagram 1

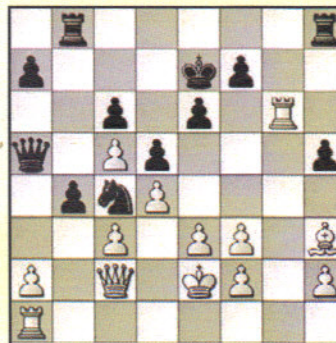

Diagram 2

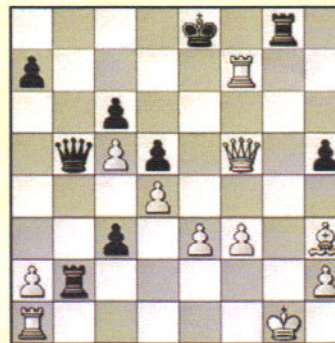

Diagram 3

29-08-2007

THIJMEN SMITH IN OPMARS

De 14-jarige Thijmen Smith uit Venlo stapt met hele grote sprongen door de ratinglijst heen. Hij staat nu op het respectabele aantal van 1920 ratingpunten, maar liefst 239 punten meer dan drie maanden geleden! Thijmen krijgt het niet in de schoot geworpen; hij werkt er hard voor. Hij schaakt elke dag minstens een half uur. Hij krijgt eens in de twee weken privéles van de bekende schaaktrainer Boris Friesen en op zijn club, de Venlose schaakvereniging, krijgt Thijmen les van Stephan Thijssen. Thijmen is zeer actief in het wedstrijdscircuit. Hij speelt veel toernooien. Deze zomer speelde hij bijvoorbeeld in een toernooi in Tsjechië en in het Open Nederlands Jeugd Kampioenschap in Hengelo. Uit dat kampioenschap komt de volgende partij.
Wit: Thijmen Smith (1920)
Zwart: Koen Schlangen (1706)
Hengelo, 08-08-2007

Diagram 1

(Commentaar: Thijmen Smith)
1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.d4 exd4 4.Lc4 d6? 5.Pxd4 Ld7 6.Pc3 Pf6 7.0-0 Le7 8.h3 0-0 9.f4 Dc8 10.Kh2 Pxd4 11.Dxd4 Le6 12.Ld3 c6 13.f5 Ld7 14.g4 Ld8 15.Df2 Lc7 16.Lf4 Pe8 17.g5 f6 18.g6 d5 19.exd5 Lb6 20.Dh4 h6
ZIE DIAGRAM 1
21.Lc4
(21.Lxh6! gxf6 22.Dxh6 Dc7+ 23.d6 Dxd6+ 24.Kh1 De7 25.Lc4+ Dit was meteen winnend geweest voor wit)
21...Lxf5 22.dxc6+ Kh8 23.Lf7?!
ZIE DIAGRAM 2
(23.cxb7! Dxb7 24.Ld5 Dc8 25.Lxa8 Dxa8 26.Dh5!! En weer staat wit gewonnen)
23...Lc7 24.cxb7 Dxb7 25.Ld5 Dxb2 26.Lxa8 Dxc2+ 27.Kh1 Dxc3 28.Lg2 Lxg6 29.Lxh6! Lh7 30.Lf4 Eerst 30... Lxf4 was waarschijnlijk veiliger geweest 30...g5??
ZIE DIAGRAM 3

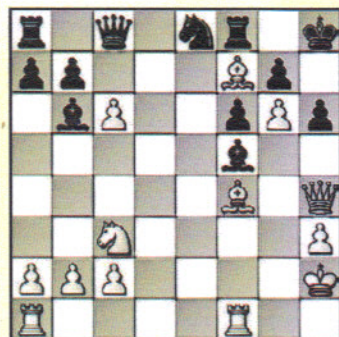

Diagram 2

31.Lxg5!! Lg3
32.Dh6 Tf7?
33.Tac1 Da3
34.Tc8 Tf8
35.Lxf6+
Kg8
36.Ld5+ (1-0)

• De Mondriaan Zorggroep, een instelling voor geestelijke gezondheidszorg in Limburg, organiseert in de maand september een schaakcursus op drie achtereenvolgende zaterdagen, 8, 15 en 22 september. De lessen worden verzorgd door Franck Steenbekkers uit Boxtel, een sterk schaker en schaaktrainer en tevens medewerker van de Koninklijke Nederlandse Schaak Bond. De lessen van drie keer anderhalf uur (van 14.00 tot 15.30 uur) zijn bestemd voor beginners. Ze zijn niet alleen toegankelijk voor cliënten van de Mondriaan Zorggroep,

maar iedereen die (iets beter) wil leren schaken kan zich hiervoor aanmelden. Voor cliënten van de Mondriaan Zorggroep is de cursus gratis; voor 'externe deelnemers' bedragen de kosten voor de drie lessen € 20,00 - per persoon. Inschrijven kan tot en met 1 september via een inschrijfformulier dat op aanvraag verkrijgbaar is bij Bureau Evenementen Mondriaan Zorggroep, tel. 045-5736305, e-mail p.frederix@smzg.nl

Op zaterdag 29 september is er een toernooi waar ook iedereen aan kan meedoen. Meer over dit toernooi kunt u lezen in een van de komende rubrieken.

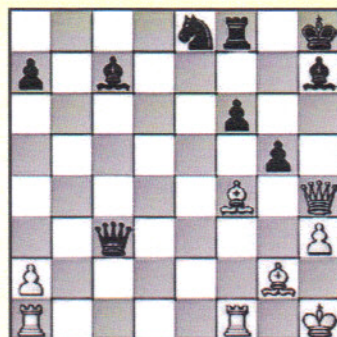

Diagram 3

Thijmen Smith Foto Peter Smith